

WYMAGANIA Z HISTORII I SPOŁECZEŃSTWA W KLASIE VI
„WCZORAJ I DZIŚ”

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

- > wie, że „Mazurek Dąbrowskiego” jest jednym z polskich symboli narodowych
- > podaje datę wybuchu powstania listopadowego
- > podaje datę wybuchu powstania styczniowego i określa czas trwania tego zrywu
- > przedstawia cele, jakie przyświecały powstańcom listopadowym i styczniowym
- > zaznacza na osi czasu daty: 1795, 1797, 1807
- > zaznacza na osi czasu okresy trwania powstań: listopadowego i styczniowego
- > wyjaśnia znaczenie terminów: rusyfikacja, germanizacja
- > omawia zasługi Bolesława Prusa, Henryka Sienkiewicza, Stanisława Wyspiańskiego, Jana Matejki, Stanisława Moniuszki oraz Heleny Modrzejewskiej dla rozwoju polskiej kultury
- > podaje daty wybuchu I wojny światowej i jej zakończenia
- > omawia zasługi postaci, które przyczyniły się do odzyskania przez Polskę niepodległości: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
- > wskazuje, które wydarzenie z historii Polski upamiętnia się podczas Narodowego Święta Niepodległości
- > zna oficjalną nazwę państwa polskiego w latach 1918–1939
- > zaznacza na osi czasu daty: 1914, 1918
- > zaznacza na osi czasu datę 11 listopada 1918 roku
- > wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej oraz wymienia jej sąsiadów
- > rozwija skrót ZSRR
- > omawia metody sprawowania władzy, które stosował Józef Stalin
- > wie, kim był Adolf Hitler i jakie były jego poglądy
- > zaznacza na osi czasu datę podpisania traktatu wersalskiego
- > zaznacza na osi czasu daty: 1922, 1932
- > zaznacza na osi czasu datę 23 sierpnia 1939 roku
- > podaje daty wybuchu II wojny światowej oraz ataku ZSRR na Polskę
- > wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Państwo Podziemne, Armia Krajowa, powstanie warszawskie, sabotaż, mały sabotaż
- > rozwija skrót AK
- > umieszcza na osi czasu daty: 1 września 1939 roku, 17 września 1939 roku
- > wskazuje na mapie państwa, które dokonały agresji na Polskę we wrześniu 1939
- > zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania warszawskiego
- > wie, co oznacza skrót PRL
- > wskazuje wady i zalety życia w Polsce czasów komunistycznych
- > rozumie termin opozycja demokratyczna
- > wskazuje na mapie granice Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i wymienia jej sąsiadów
- > określa, od kiedy państwo polskie jest nazywane III Rzeczpospolitą
- > podaje oficjalną nazwę państwa polskiego
- > określa rodzinę jako podstawową grupę społeczną
- > wymienia uczniowskie prawa i obowiązki
- > wskazuje pracę jako jedną z podstawowych form działalności człowieka
- > wyjaśnia znaczenie terminu Unia Europejska
- > zaznacza na osi czasu daty: 4 czerwca 1989 roku, 1990 rok, 2 kwietnia 1997 roku
- > odnajduje na mapie państwa sąsiadujące z Polską oraz województwo, w którym mieszka
- > rozpoznaje symbole Unii Europejskiej: flagę i hymn („Ode do radości”)
- > umieszcza na osi czasu datę wstąpienia Polski do Unii Europejskiej
- > wymienia nowoczesne środki transportu

- > wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z mediów elektronicznych
- > omawia podstawowe problemy krajów Trzeciego Świata
- > zaznacza na osi czasu daty związane z podbojem kosmosu: lata 1961 i 1969
- > zaznacza na osi czasu datę ataku terrorystycznego na USA z 11 września 2001 roku

OCENA DOSTATECZNA

- > wymienia wydarzenia z historii Polski, do których nawiązuje tekst „Mazurka Dąbrowskiego
- > wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja, emigracja
- > wyjaśnia znaczenie terminów: represje, konfiskata
- > podaje imiona i nazwiska wybitnych Polaków, którzy wyemigrowali po klęsce powstania listopadowego oraz w czasach późniejszych
- > wie, czym była Wielka Emigracja
- > tłumaczy, na czym polegała walka partyzancka
- > podaje przykłady represji zastosowanych wobec Polaków po klęsce powstań narodowych
- > wskazuje na mapie miejsca ważniejszych bitew stoczonych w trakcie powstania listopadowego i styczniowego
- > wymienia przyczyny i skutki powstania listopadowego
- > omawia na podstawie zebranych informacji zasługi Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza i Heleny Modrzejewskiej dla kultury polskiej
- > zna przyczyny wybuchu strajku polskich dzieci we Wrześni
- > wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja przemysłowa, fabryka, manufaktura, maszyna parowa, kolej żelazna, statek parowy, silnik elektryczny, telegraf
- > wymienia dokonania Marii Skłodowskiej-Curie
- > zaznacza na osi czasu datę strajku polskich dzieci we Wrześni
- > opowiada na podstawie tekstu źródłowego o prześladowaniach polskich uczniów w zaborze rosyjskim
- > rozróżnia rzemieślnicze i fabryczne formy produkcji przemysłowej
- > pokazuje na mapie najbardziej uprzemysłowione miasta na ziemiach polskich
- > wskazuje na mapie świata państwa, do których Polacy najczęściej emigrowali z przyczyn ekonomicznych
- > podaje datę Bitwy Warszawskiej
- > wie, kogo nazywa się Orłętami Lwowskimi
- > wyjaśnia znaczenie terminów: parlament, partia, opozycja
- > odszukuje informacje o zasługach Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego dla państwa polskiego
- > porównuje koncepcje Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego dotyczące odzyskania niepodległości przez Polskę
- > zaznacza na osi czasu okresy trwania powstania wielkopolskiego i III powstania śląskiego oraz datę Bitwy Warszawskiej
- > zaznacza na osi czasu daty: uchwalenia konstytucji marcowej, wyboru Gabriela Narutowicza na prezydenta oraz zamachu majowego
- > prezentuje postać Józefa Piłsudskiego
- > wyjaśnia znaczenie terminów: totalitaryzm, propaganda, łagier
- > wymienia żądania wysuwane przez Hitlera wobec Polski pod koniec 1938 roku
- > podaje datę zawarcia paktu Ribbentrop-Mołotow i tłumaczy, czego dotyczył ten dokument
- > omawia na podstawie tekstu źródłowego, w jaki sposób prześladowano Żydów w nazistowskich Niemczech
- > wymienia ważne wydarzenia, które rozegrały się podczas kampanii wrześniowej: obronę półwyspu Westerplatte, obronę Poczty Polskiej w Gdańsku, bitwę nad Bzurą

- > wyjaśnia znaczenie terminów: kampania wrześniowa, wojna totalna, internowanie, Korpus Ochrony Pogranicza
- > podaje miejsca i daty najważniejszych bitew II wojny światowej, w których brały udział polskie formacje wojskowe
- > opisuje sytuację Polaków na terenach okupowanych przez III Rzeszę i ZSRR z użyciem terminów: okupacja, łapanka, getto, robotnicy przymusowi
- > tłumaczy, czym była zbrodnia wołyńska
- > podaje datę wybuchu powstania warszawskiego
- > wyjaśnia, co wydarzyło się w Katyniu
- > opisuje warunki panujące w gettach w czasie II wojny światowej
- > wyjaśnia znaczenie terminów: Holokaust, obóz zagłady, Auschwitz-Birkenau
- > zaznacza na mapie linię podziału ziem polskich między Niemcy a ZSRR
- > wymienia przyczyny i skutki klęski Polski w kampanii wrześniowej w 1939 roku
- > tłumaczy, w jaki sposób społeczeństwo polskie walczyło z okupantami
- > przedstawia przyczyny i skutki wybuchu powstania warszawskiego
- > wskazuje na mapie największe getta, hitlerowskie obozy koncentracyjne oraz miejsca na Wschodzie, w których zamordowano polskich oficerów
- > opowiada na podstawie tekstu źródłowego, w jaki sposób ratowano żydowskie dzieci żyjące w gettach
- > przedstawia okoliczności objęcia władzy w Polsce przez komunistów
- > opowiada, w jaki sposób polskie społeczeństwo uczestniczyło w powojennej odbudowie kraju
- > rozwija skróty: PZPR, UB, MO
- > wyjaśnia, dlaczego rządy panujące w PRL określa się jako dyktaturę partii komunistycznej
- > wymienia charakterystyczne cechy gospodarki PRL
- > wyjaśnia znaczenie terminu cenzura
- > omawia rolę, jaką odegrał Kościół katolicki w okresie PRL
- > podaje datę wyboru Karola Wojtyły na papieża
- > prezentuje zasługi Lecha Wałęsy i księdza Jerzego Popiełuszki dla odzyskania przez Polskę suwerenności
- > podaje datę podpisania porozumień sierpniowych w Gdańsku
- > wyjaśnia znaczenie terminów: strajk, stan wojenny
- > porównuje granice II Rzeczypospolitej z granicami PRL
- > omawia przyczyny i skutki powstania NSZZ „Solidarność”
- > wymienia najważniejsze postanowienia Okrągłego Stołu
- > omawia rolę, jaką odegrał Tadeusz Mazowiecki w okresie przemian w 1989 roku
- > wyjaśnia, co oznacza termin wolne wybory
- > określa w przybliżeniu powierzchnię Polski oraz omawia podział administracyjny kraju
- > zna datę uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej
- > tłumaczy, w jakich dziedzinach życia przejawia się demokratyczny charakter państwa polskiego
- > wymienia najważniejsze organy władzy państwowej w Polsce: prezydenta RP, premiera i Radę Ministrów, Sejm i Senat, sądy
- > wyjaśnia znaczenie terminu
- prawa człowieka
- > rozumie, w jakim celu powołano urzędy Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka
- > podaje przykłady grup społecznych
- > podaje daty powstania Unii Europejskiej oraz wstąpienia Polski do tej organizacji
- > tłumaczy, co oznaczają terminy: integracja europejska, europejska solidarność
- > ocenia znaczenie wyborów z 4 czerwca 1989 roku w procesie przemian demokratycznych w Polsce
- > wskazuje na mapie państwa europejskie, które powstały lub odrodziły się po upadku komunizmu
- > określa znaczenie pracy w życiu człowieka

- > zaznacza na osi czasu datę powstania Unii Europejskiej
- > przedstawia przyczyny i skutki wstąpienia Polski do UE
- > tłumaczy, co oznacza powiedzenie „świat stał się mniejszy”, oraz wskazuje przyczyny określanego w ten sposób zjawiska
- > wyjaśnia znaczenie terminów: podbój kosmosu, lądowanie człowieka na Księżycu, wahadłowiec, sztuczny satelita, nawigacja GPS
- > wyjaśnia znaczenie terminów: komputer osobisty, internet, portale społecznościowe
- > podaje zasady, których powinni przestrzegać użytkownicy internetu
- > podaje przykłady działań podejmowanych przez organizacje międzynarodowe w celu pomocy najbardziej potrzebującym krajom
- > wyjaśnia znaczenie terminu wojna lokalna
- > omawia na podstawie infografiki pozytywne i negatywne skutki postępu technicznego we współczesnym świecie
- > na podstawie tekstu źródłowego wymienia skutki niszczenia środowiska naturalnego
- > tłumaczy, w jaki sposób wykorzystuje się nowoczesne technologie w szkołach
- > na podstawie tekstu źródłowego podaje zasady bezpiecznego korzystania z internetu
- > tłumaczy, dlaczego konflikty należy rozwiązywać drogą dialogu

OCENA DOBRA

- > rozumie, w jakim celu powstały Legiony Polskie
- > tłumaczy, kim był Józef Wybicki
- > zna najważniejsze wydarzenia z okresu wojny polsko-rosyjskiej w 1831 roku
- > wymienia wybitnych Polaków żyjących współcześnie na emigracji
- > wyjaśnia znaczenie terminów: manifestacja, branka, katorga
- > wymienia przyczyny manifestacji patriotycznych Polaków w 1861 roku
- > wie, kim był Romuald Traugutt
- > określa, dlaczego powstanie listopadowe zakończyło się klęską
- > opowiada o represjach stosowanych wobec Polaków przez władze carskie po upadku powstań narodowych
- > charakteryzuje sposób walki w czasie powstania styczniowego
- > tłumaczy, czym były rugi pruskie
- > wie, jaką rolę odegrał Michał Drzymała w walce z germanizacją
- > opisuje warunki pracy w XIX-wiecznej fabryce
- > podaje przyczyny emigracji zarobkowej Polaków w XIX wieku
- > wie, w jaki sposób XIX-wieczni robotnicy walczyli o swoje prawa
- > omawia zasługi Ignacego Łukasiewicza dla rozwoju polskiego przemysłu naftowego
- > omawia na podstawie zebranych informacji rozwój polskiej kultury pod zaborami
- > wyjaśnia, na czym polega symboliczne znaczenie postawy Michała Drzymały oraz strajku dzieci we Wrześni
- > wymienia przyczyny i skutki zastosowania maszyny parowej w przemyśle i transporcie
- > omawia proces uprzemysłowienia w XIX wieku
- > rozróżnia emigrację polityczną i zarobkową
- > charakteryzuje życie w mieście pod koniec XIX stulecia
- > wyjaśnia znaczenie terminów: państwa centralne, ententa, traktat wersalski, front
- > wie, kim byli bolszewicy
- > wymienia czynniki, które zdecydowały o odzyskaniu niepodległości przez Polskę
- > wyjaśnia, w jakich okolicznościach Polacy odbudowywali swoje państwo po zakończeniu I wojny światowej
- > wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące sprawy polskiej
- > omawia proces kształtowania się granic II Rzeczypospolitej oraz wymienia wydarzenia, które zdecydowały o zasięgu terytorialnym Polski
- > wyjaśnia znaczenie terminów: plebiscyt, Wolne Miasto Gdańsk

- > tłumaczy, na czym polegał ustrój utrwalony w Polsce przez konstytucję z 1921 roku
- > wskazuje na wielonarodowy charakter społeczeństwa II Rzeczypospolitej
- > wymienia mniejszości narodowe i religijne, które zamieszkiwały II Rzeczypospolitą
- > omawia trudności, z którymi zmagala się odrodzona Rzeczypospolita
- > odnajduje na mapie państwa centralne oraz kraje należące do ententy
- > opisuje na podstawie tekstu źródłowego nastroje Polaków w pierwszych dniach wolności
- > omawia, jak kształtowały się granice Polski w latach 1918–1922, oraz wskazuje na mapie najważniejsze zmiany terytorialne
- > ocenia znaczenie zwycięstwa w wojnie polsko-bolszewickiej dla odrodzonej Rzeczypospolitej
- > określa na podstawie mapy, jakie obszary II Rzeczypospolitej zamieszkiwali przedstawiciele poszczególnych mniejszości narodowych i religijnych
- > opowiada o problemach i sukcesach gospodarczych II Rzeczypospolitej
- > tłumaczy znaczenie terminów: nazizm, rasizm, obóz koncentracyjny, Hitlerjugend, ograniczenie praw obywatelskich
- > wyjaśnia, w jaki sposób Polacy pomagali Żydom w czasie okupacji
- > tłumaczy, jakie były skutki przesiedleń ludności w Polsce po zakończeniu II wojny światowej
- > podaje datę uchwalenia konstytucji PRL
- > tłumaczy, dlaczego w historii Polski lata 1944–1956 są określane jako „czasy stalinowskie”
- > wyjaśnia, dlaczego bojowników podziemia niepodległościowego określa się jako Żołnierzy Wyklętych
- > podaje daty najważniejszych protestów Polaków przeciw władzy komunistycznej w latach 1956, 1970, 1976 i 1980
- > wymienia zasługi kardynała Stefana Wyszyńskiego
- > rozwija skrót SB
- > opisuje warunki życia Polaków w czasie stanu wojennego
- > omawia działania opozycji demokratycznej z użyciem określenia walka bez przemocy
- > wskazuje na mapie państwa europejskie, które w okresie zimnej wojny należały do NATO oraz do Układu Warszawskiego
- > umieszcza na osi czasu daty powstania PZPR oraz uchwalenia konstytucji PRL
- > opowiada o społeczeństwie PRL z użyciem terminów: likwidacja analfabetyzmu, awans społeczny, cenzura, ukryte bezrobocie, łamanie praw obywatelskich, propaganda sukcesu
- > zaznacza na osi czasu daty protestów społecznych w PRL oraz datę wyboru Karola Wojtyły na papieża
- > tłumaczy, za jaką działalność jest przyznawana Pokojowa Nagroda Nobla oraz wyjaśnia, dlaczego Lech Wałęsa otrzymał to wyróżnienie
- > charakteryzuje na podstawie tekstu źródłowego politykę władz komunistycznych wobec opozycji demokratycznej w Polsce
- > podaje nazwisko pierwszego prezydenta Polski wybranego w wyborach powszechnych
- > wyjaśnia znaczenie terminów: konstytucja, wolne media, wolność słowa, opinia publiczna
- > omawia zadania poszczególnych organów władzy państwowej oraz władz samorządowych
- > wskazuje, w jaki sposób uczniowie mogą wpływać na organizację życia szkoły
- > podaje przykłady instytucji, do których można się zwrócić w przypadku łamania praw dziecka
- > wyjaśnia znaczenie terminów: gospodarka wolnorynkowa, prywatyzacja, bezrobocie
- > rozumie, że funkcjonowanie społeczeństwa możliwe jest dzięki odpowiedniemu podziałowi pracy
- > wie, czym są kwalifikacje zawodowe
- > wymienia skutki emigracji zarobkowej Polaków
- > przedstawia rolę, jaką w procesie integracji europejskiej odegrał Robert Schuman
- > określa, ile państw należy do Unii Europejskiej
- > omawia działania podejmowane przez państwa członkowskie UE w celu integracji gospodarczej, rozwoju regionalnego i ochrony środowiska
- > przedstawia najważniejsze wydarzenia w procesie integracji Polski z UE

- > przedstawia przyczyny i skutki obrad Okrągłego Stołu
- > wskazuje fragmenty Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, które świadczą o demokratycznym charakterze państwa polskiego
- > wyjaśnia, na czym polegają prawa i obowiązki obywateli RP
- > tłumaczy, jakie są zadania Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka
- > wyjaśnia, na czym polegały reformy gospodarcze w Polsce po upadku komunizmu
- > tłumaczy, na czym polega polityka otwartych granic w Unii Europejskiej
- > opisuje zmiany, jakie dokonały się w Polsce po przyjęciu do Unii Europejskiej
- > wymienia korzyści oraz obowiązki i ograniczenia wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej
- > podaje daty najważniejszych wydarzeń związanych z podbojem kosmosu
- > wie, kim był Jurij Gagarin
- > określa, w jaki sposób katastrofy ekologiczne wpływają na zanieczyszczenie środowiska naturalnego
- > rozumie, czym jest kultura masowa
- > tłumaczy, dlaczego współczesny świat określa się jako „globalną wioskę”
- > dostrzega różnice dzielące współczesny świat na bogatą Północ i biedne Południe
- > wymienia nazwy organizacji, które niosą pomoc mieszkańcom krajów Trzeciego Świata lub działają w obronie praw człowieka
- > podaje przykłady problemów, z którymi borykają się dzieci mieszkające w państwach biednego Południa
- > opowiada o tym, co wydarzyło się w Nowym Jorku 11 września 2001 roku
- > tłumaczy, jakie działania są podejmowane w celu zapobiegania konfliktom na świecie
- > ocenia wpływ człowieka na środowisko naturalne
- > określa wpływ kultury amerykańskiej na życie ludzi na całym świecie
- > wskazuje na mapie świata obszary, na których odsetek ludzi cierpiących głód jest najwyższy, oraz tereny, na których jest on najniższy
- > wskazuje na mapie świata regiony, w których wybuchają współcześnie najwięcej konfliktów zbrojnych
- > wyjaśnia na przykładach przyczyny i skutki konfliktów zbrojnych

OCENA BARDZO DOBRA

- > wie, czym była rewolucja francuska
- > prezentuje postać Napoleona Bonapartego
- > podaje datę powstania Księstwa Warszawskiego
- > wie, jak zmieniały się granice Księstwa Warszawskiego
- > wyjaśnia, dlaczego Księstwo Warszawskie przestało istnieć
- > wie, że podczas powstania listopadowego sejm podjął uchwałę o barwach narodowych
- > tłumaczy, jakie decyzje dotyczące ziem polskich podjęto na kongresie wiedeńskim
- > wymienia miejsca najważniejszych bitew stoczonych podczas powstania listopadowego
- > wyjaśnia znaczenie terminów: romantyzm, emisariusz
- > wie, co wydarzyło się w Europie w 1848 roku
- > tłumaczy na podstawie tekstu źródłowego, na czym polegała rola gen. Jana Henryka Dąbrowskiego w tworzeniu Legionów Polskich
- > interpretuje tekst „Mazurka Dąbrowskiego”
- > ocenia, jakie znaczenie dla dążeń niepodległościowych Polaków miała klęska Napoleona w wojnie państwami zaborczym
- > wyjaśnia sens tekstu pieśni „Boże, coś Polskę”
- > opowiada o funkcjonowaniu państwa podziemnego w okresie powstania styczniowego
- > wskazuje na mapie obszary, na których podczas powstania styczniowego toczyły się walki partyzanckie
- > wymienia sposoby walki Polaków z germanizacją i rusyfikacją

- > na zasługi Hipolita Cegielskiego dla rozwoju gospodarczego ziem polskich w XIX wieku
- > podaje daty: otwarcia pierwszej linii kolejowej, skonstruowania telefonu przez Aleksandra Grahama Bella, wynalezienia żarówki przez Tomasza Edisona
- > wymienia odkrycia dokonane przez Ludwika Pasteura i Wilhelma Roentgena
- > porównuje współczesne szkoły z tymi działającymi pod zaborami
- > porównuje sposoby podróżowania w XIX i XXI wieku
- > ocenia, które spośród XIX-wiecznych wynalazków wywarły największy wpływ na życie mieszkańców miast
- > wymienia społeczne i gospodarcze skutki I wojny światowej
- > wyjaśnia, jakie były zasługi Eugeniusza Kwiatkowskiego dla rozwoju polskiej gospodarki
- > tłumaczy, jakie znaczenie dla II Rzeczypospolitej miała budowa portu w Gdyni oraz utworzenie Centralnego Okręgu Przemysłowego wymienia najważniejsze kulturalne i sportowe osiągnięcia II Rzeczypospolite
- > wskazuje na mapie Europy obszary, na których toczyły działania wojenne podczas I wojny światowej
- > rozpoznaje nowe rodzaje broni, które zastosowano w trakcie wojny 1914–1918
- > ocenia, jaki wpływ na odzyskanie niepodległości przez Polskę miał wybuch konfliktu między państwami zaborczym
- > wymienia przyczyny i skutki zamachu majowego
- > wskazuje na mapie najważniejsze ośrodki przemysłowe w międzywojennej Polsce
- > wyjaśnia, w jaki sposób Adolf Hitler umacniał swoją władzę
- > wie, dlaczego we współczesnym świecie walczy się z rasizmem
- > wyjaśnia, w jaki sposób Hitler łamał postanowienia traktatu wersalskiego
- > tłumaczy, kim był Józef Beck
- > przedstawia Koreę Północną jako przykład współczesnego państwa totalitarnego
- > umieszcza na osi czasu daty przyłączenia Austrii do III Rzeszy oraz rozbioru Czechosłowacji
- > ocenia stanowisko polskich władz wobec żądań hitlerowskich Niemiec
- > wymienia najważniejsze działania wojenne prowadzone w Europie w latach 1940–1942
- > rozumie dlaczego powstało Muzeum Powstania Warszawskiego
- > tłumaczy, w jaki sposób upamiętnia się osoby, które pomagały Żydom w czasie II wojny światowej
- > ocenia postawę polskich żołnierzy i cywilów w pierwszych tygodniach wojny
- > ocenia, jakie znaczenie dla przebiegu II wojny światowej miało przyłączenie się Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego do walki po stronie aliantów
- > zaznacza na osi czasu daty: ataku III Rzeszy na ZSRR, bitwy pod Kurskiem, inwazji na Normandię, kapitulacji Niemiec i Japonii
- > opowiada, w jaki sposób współcześnie upamiętnia się polskich żołnierzy, którzy walczyli podczas II wojny światowej
- > ocenia postawy, jakie przyjmowali Polacy wobec losu Żydów w trakcie II wojny światowej
- > przedstawia formy oporu Polaków przeciwko komunistycznej władzy
- > wyjaśnia na podstawie tekstu źródłowego, czym była żelazna kurtyna
- > na podstawie tekstu źródłowego wymienia metody, które pozwoliły komunistom odnieść zwycięstwo wyborcze w 1947 roku
- > porównuje, czym różnią się współczesne strajki od demonstracji z czasów PRL
- > wymienia przyczyny strajków w 1980 roku
- > wyjaśnia, na czym polegały prześladowania opozycji demokratycznej w czasach komunistycznych
- > przedstawia najważniejsze wydarzenia, jakie rozegrały się w Europie z lat 1989–1992: upadek muru berlińskiego, zjednoczenie Niemiec, rozpad ZSRR i rozpad Jugosławii
- > rozumie, że wraz z upadkiem ZSRR zakończyła się zimna wojna
- > wymienia zmiany, które dokonały się w polskim szkolnictwie na skutek przeobrażeń politycznych po 1989 roku

- > wymienia prezydentów III Rzeczypospolitej
- > tłumaczy, dlaczego sądy w Polsce są niezależne od pozostałych organów władzy
- > rozwija skrót ONZ i określa, czym zajmuje się Organizacja Narodów Zjednoczonych
- > wie, za jakie zasługi przyznaje się Order Uśmiechu
- > wyjaśnia, czym była Europejska Wspólnota Gospodarcza, oraz podaje , w którym roku powstała ta organizacja
- > podaje przykłady argumentów, które wysuwali zwolennicy i przeciwnicy wstąpienia Polski do Unii Europejskiej
- > określa, jakie znaczenie dla Polaków miało przystąpienie Rzeczypospolitej do strefy Schengen
- > omawia na podstawie schematu procedurę powoływania władz samorządowych w Polsce
- > ocenia, jakie znaczenie miało uchwalenie Powszechnej deklaracji praw człowieka
- > określa i omawia role, jakie odgrywają poszczególne grupy społeczne we współczesnym społeczeństwie
- > wymienia na podstawie informacji uzyskanych z różnych źródeł (np. w trakcie rozmów z osobami starszymi) najistotniejsze problemy współczesnej Polski
- > opowiada o początkach integracji europejskiej
- > omawia na podstawie mapy etapy poszerzania wspólnoty europejskiej o kolejne państwa
- > omawia działania, które są podejmowane w celu ograniczenia zanieczyszczenia środowiska

OCENA CELUJĄCA

- > opowiada o zasługach księcia Józefa Poniatowskiego
- > omawia teorie na temat przyczyny śmierci Napoleona Bonapartego
- > tłumaczy, dlaczego Dzień Podchorążego przypada 29 listopada
- > wymienia elementy narodowe w umundurowaniu polskich legionistów
- > ocenia, czy decyzja o zorganizowaniu powstania listopadowego była słuszna
- > rozpoznaje najważniejsze cechy utworów romantycznych
- > porównuje powstanie listopadowe ze styczniowym
- > charakteryzuje sytuację Polaków w poszczególnych zaborach
- > przedstawia znaczenie Łodzi we współczesnej Polsce
- > opowiada o życiu i osiągnięciach Marii Skłodowskiej-Curie
- > tłumaczy, w jakim celu powołano Ligę Narodów
- > opowiada o działalności szpiegów na terytorium Wolnego Miasta Gdańska
- > określa, jaką rolę we współczesnej Polsce odgrywa Gdynia
- > określa przyczyny i skutki wydarzeń w Rosji w 1917 roku
- > porównuje sytuację we współczesnej Europie z sytuacją, która panowała na kontynencie europejskim na początku XX wieku
- > charakteryzuje warstwy społeczne II Rzeczypospolitej
- > omawiana podstawie zebranych informacji sytuację gospodarczą swojego regionu w okresie międzywojennym
- > prezentuje dokonania Charlesa Lindbergha, Aleksandra Fleminga oraz Alberta Einsteina
- > wyjaśnia znaczenie terminów: penicylina, jazz, film animowany
- > tłumaczy, jak rozwój nauki i techniki wpłynął na codzienne życie ludzi w okresie międzywojennym
- > wyjaśnia, dlaczego współcześnie funkcjonują organizacje międzynarodowe strzegące pokoju
- > ocenia znaczenie odkrycia dokonanego przez Aleksandra Fleminga dla rozwoju medycyny
- > tworzy historyjkę obrazkową przedstawiającą jeden dzień z życia człowieka w epoce międzywojenne
- > porównuje sposób sprawowania władzy w państwie totalitarnym z rządami w kraju demokratycznym
- > wyjaśnia, dlaczego pakt Ribbentrop-Mołotow jest nazywany IV rozbiorem Polski
- > opowiada o życiu i dokonaniach Aleksandra Fleminga
- > opowiada o działaniach wojennych prowadzonych na Dalekim Wschodzie

- > tłumaczy, jakie znaczenie dla współczesnych Amerykanów ma Pearl Harbor
- > wie, co wydarzyło się w 1945 roku w Hiroszynie i Nagasaki
- > określa, kiedy zakończyła się II wojna światowa na Dalekim Wschodzie
- > zdobywa informacje o losach swoich przodków w 1939 roku
- > tworzy mapę myśli dotyczącą kampanii wrześniowej
- > gromadzi informacje dotyczące 2. Korpusu Polskiego
- > ocenia, czy decyzja Amerykanów o użyciu broni atomowej była słuszna
- > przedstawia historię niedźwiedzia Wojtka
- > gromadzi informacje o sytuacji w swojej miejscowości w czasie II wojny światowej
- > przedstawia sylwetkę Ireny Sendlerowej
- > podaje daty utworzenia NATO i Układu Warszawskiego
- > wyjaśnia znaczenie terminów: Układ Warszawski, Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego (NATO), mur berliński, wyścig zbrojeń
- > tłumaczy, czym była zimna wojna
- > wymienia współczesne cele NATO
- > omawia rolę, którą odgrywa Polska w Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego
- > wymienia postacie i organizacje, które działają współcześnie w obronie praw człowieka
- > zaznacza na osi czasu daty: utworzenia NATO, powstania Układu Warszawskiego oraz budowy muru berlińskiego
- > tłumaczy, na czym polegała rywalizacja ZSRR i Stanów Zjednoczonych w okresie zimnej wojny
- > porównuje mapę współczesnej Europy z mapą kontynentu europejskiego po 1945 roku
- > wyjaśnia, z jakimi trudnościami zmagano się podczas odbudowy Warszawy po 1945 roku
- > opisuje życie codzienne mieszkańców PRL na podstawie relacji osób starszych
- > wskazuje różnice między PRL a współczesną Polską ze szczególnym uwzględnieniem warunków życia codziennego
- > ocenia, jakie znaczenie dla polskiego społeczeństwa stanowił wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża
- > na podstawie zebranych informacji przedstawia sylwetkę wybranego żołnierza podziemia niepodległościowego
- > opowiada o działalności papieża Jana Pawła II
- > na podstawie zebranych informacji przygotowuje prezentację dotyczącą księdza Jerzego Popiełuszki
- > proponuje zmiany, jakie należy wprowadzić w szkole w celu poprawy warunków nauki
- > tłumaczy, czym był „Jarmark Europa”
- > podaje przykłady konkretnych działań podejmowanych przez samorząd w miejscu swojego zamieszkania
- > wymienia przykłady działań mających na celu ochronę praw człowieka na świecie
- > wymienia władców, którzy podejmowali w średniowieczu próby zjednoczenia Europy
- > tłumaczy, w jaki sposób Polska wykorzystuje fundusze unijne
- > opowiada, jak doszło do powstania „Jarmarku Europa”
- > wymienia problemy miejscowości lub gminy, które są najistotniejsze z punktu widzenia mieszkańców
- > ocenia przemiany gospodarcze po 1989 roku
- > na podstawie infografiki określa, jakie kwalifikacje są potrzebne do wykonywania różnych zawodów
- > prezentuje sylwetkę Roberta Schumana
- > wymienia przyczyny konfliktu palestyńsko-izraelskiego
- > opowiada, jak wyobraża sobie postęp w technice w najbliższych latach
- > na podstawie artykułu wymienia argumenty wysuwane przez osoby twierdzące, że Amerykanie w 1969 roku nie wylądowali na Księżycu oraz przez osoby, które są przekonane o powodzeniu misji Apolla 11, a następnie wyraża własną opinię na omawiany temat
- > na podstawie zebranych informacji opisuje dowolną akcję przeprowadzoną przez jedną z

organizacji charytatywnych

- > wskazuje problem współczesnego świata, który uważa za najważniejszy, a następnie proponuje sposób jego rozwiązania
- > na podstawie zebranych informacji omawia wybrany współczesny konflikt zbrojny
- > tłumaczy, jaki wkład w rozwój nowoczesnych technologii wniósł Steve Jobs